

SFS 2006:850

Utkom från trycket
den 21 juni 2006

Lag om ändring i rättegångsbalken;

utfärdad den 8 juni 2006.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om rättegångsbalken
dels att 4 kap. 6–9 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i balken skall införas tre nya paragrafer, 4 kap. 7 a, 8 a och
8 b §§, av följande lydelse.

4 kap.

6 §² Valbar till nämndeman är varje svensk medborgare, som är folkbokförd i kommunen eller, i fråga om nämndeman i hovrätt, i länet eller den del därav som hör till hovrätten, och som inte är underårig eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Den som är lagfaren domare, anställd vid domstol, åklagare, polisman eller advokat eller annan som har till yrke att föra andras talan inför rätta får inte vara nämndeman.

Ingen får samtidigt vara nämndeman i hovrätt och tingsrätt.

Till nämndeman bör endast den utses som med hänsyn till omdömesförmåga, självständighet, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig för uppdraget.

Den som fyllt sextio år eller uppger något giltigt hinder är inte skyldig att ta emot uppdrag som nämndeman. Den som har avgått som nämndeman är inte skyldig att ta emot nytt uppdrag förrän efter fyra år.

Domstolen prövar självmant den valdes behörighet.

7 §³ Val av nämndeman i tingsrätt förrättas av kommunfullmäktige.

Val av nämndeman i hovrätt förrättas av landstingsfullmäktige. I Gotlands län förrättas valet av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.

Valet skall vara proportionellt, om det begärs av minst så många väljande som motsvarar det tal man får om samtliga väljandes antal delas med det antal personer valet avser ökat med 1. Om förfarandet vid sådant proportionellt val finns bestämmelser i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt.

Vid val av nämndemän skall eftersträvas att nämndemannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke. Om det finns flera alternativa sätt att uppnå en allsidig sammansätt-

¹ Prop. 2005/06:180, bet. 2005/06:JuU32, rskr. 2005/06:272.

² Senaste lydelse 1994:1620.

³ Senaste lydelse 1997:228.

ning, bör de personer väljas som inte tidigare tjänstgjort som nämndemän eller som tjänstgjort kortast tid.

7 a § En nämndeman har rätt till ledighet från anställning i den utsträckning som behövs för att han eller hon skall kunna utföra sitt uppdrag.

8 §⁴ En nämndeman väljs för fyra år. Den som har fyllt sextio år får avgå som nämndeman. Domstolen får entlediga en nämndeman som visar giltigt hinder.

Domstolen skall entlediga en nämndeman som genom att begå brott eller på annat sätt har visat sig uppenbart olämplig för uppdraget.

Om en nämndeman inte längre är valbar eller behörig, upphör nämndemannens uppdrag. Fullmäktige får dock besluta att en nämndeman, som till följd av ändrad folkbokföring inte längre är valbar, får ha kvar sitt uppdrag under resten av mandatperioden.

Om en nämndemans uppdrag upphör under tjänstgöringstiden utses en ny nämndeman för den tid som återstår. Ändras antalet nämndemän inom domsagan eller länet får en nytillträdande nämndeman utses för kortare tid än som följer av första stycket.

8 a § Domstolen får stänga av en nämndeman från tjänstgöringen om han eller hon

1. är föremål för ett ärende om entledigande,
2. är föremål för förundersökning eller står under åtal för ett brott som vid fällande dom kan antas leda till entledigande, eller
3. i övrigt uppvisar ett beteende eller ett tillstånd som bedöms skada allmänhetens förtroende för rättskipningen.

Ett beslut om avstängning enligt första stycket 3 skall gälla för viss tid, dock högst sex månader.

8 b § Beslut om entledigande och avstängning av nämndemän får överklagas till en särskild statlig nämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

Regeringen meddelar föreskrifter om nämnden.

9 § En nämndeman som entledigats eller avgått är, om han eller hon alltså är valbar, skyldig att fullgöra uppdraget till dess domstolen fått besked om att annan blivit vald samt att även därefter tjänstgöra vid fortsatt behandling av mål i vars handläggning han eller hon tidigare har deltagit. Detta gäller dock inte den som entledigats enligt 8 § andra stycket eller som avgått sedan ett ärende om sådant entledigande eller om avstängning har inletts.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

På regeringens vägnar

THOMAS BODSTRÖM

Helena Swenzén
(Justitiedepartementet)